

4.6.2008

wpd Finland Oy

Suurhiekan merituulipuiston
sähkönsiirtoyhteys

Natura-arvioinnin tarveharkinta

COPYRIGHT © PÖYRY ENERGY OY

Kaikki oikeudet pidätetään Tätä asiakirjaa tai osaa siitä ei saa kopioida tai jäljentää missään muodossa ilman Pöyry Energy Oy:n antamaa kirjallista lupaa.

Sisällysluettelo

1	JOHDANTO	3
2	NATURA 2000 –ALUEET	3
3	MENETELMÄKUVAUS.....	4
4	NATURA-ARVIOINNIN TARVEHARKINTA.....	4
4.1	KIRVESAAPA (FI1300505).....	4
4.2	MUSTA-AAPA (FI1300507).....	5
4.3	II-JOEN SUISTO (FI1100601)	6
4.4	NIKKILÄNAAPA (FI1301605).....	8
4.5	TUULIAAPA - ISO HEPOSUO (FI1101402).....	8
4.6	SIMOJOKI (FI1301613)	9
4.7	KIIMINKIJOKI (FI1101202)	10
4.8	PILPASUO (FI1103001).....	10

1 JOHDANTO

wpd Finland Oy suunnittelee merituulipuiston rakentamista Suurhiekan alueelle Iin rannikon edustalle. Hankkeen ympäristövaikutusten arviointimenettely (YVA-menettely) on käynnissä. Merituulipuisto kytketään valtakunnalliseen sähköverkkoon merikaapeli- ja voimajohtoyhteydellä. Tälle sähkönsiirtoyhteydelle on olemassa useita vaihtoehtoisia linjauksia joita tarkastellaan YVA-menettelyssä.

Hankkeen tarkastelualueella sijaitsee useita Natura 2000 –alueita. Luonnonsuojelulain mukainen Natura 2000 –alueisiin kohdistuvien vaikutusten arviointivelvollisuus syntyy mikäli hankkeen vaikutukset a) kohdistuvat Natura–alueen suojelun perusteena oleviin luontoarvoihin, b) ovat luonteeltaan heikentäviä, c) laadultaan merkittäviä ja d) ennalta arvioiden todennäköisiä.

Suurhiekan merituulipuistohankkeella tiedetään voivan olla merkittäviä haitallisia vaikutuksia Perämeren saarten Natura 2000 –alueeseen (FI1300302) ja luonnonsuojelulain 65 §:n mukainen Natura 2000 –arviointi sisältyykin hankkeen ympäristövaikutusten arviointimenettelyyn (YVA-menettelyyn). Tässä Natura-tarveharkintaraportissa on käsitelty hankkeen tarvitseman sähkönsiirtoyhteyden mahdollisia haitallisia vaikutuksia tarkastelualueen muihin Natura 2000 –alueisiin, ja tämän tarkastelun perusteella on arvioitu luonnonsuojelulain 65 §:n mukaisen varsinaisen Natura-arvioinnin tarvetta näiden Natura–alueiden osalta.

Tämän arvioinnin tuloksena on esitys siitä, mihin Natura 2000 –alueisiin tulee soveltaa luonnonsuojelulain 65 §:n mukaista varsinaista Natura-arviointia osana Suurhiekan merituulipuiston YVA-menettelyä. Varsinaisen päätöksen Natura-arvioinnin tarpeellisuudesta tekevät ympäristöviranomaiset.

Tämän tarveharkinnan on tehnyt FM, biologi Thomas Bonn.

2 NATURA 2000 –ALUEET

Seuraavat Natura 2000 –alueet sijaitsevat Suurhiekan merituulipuiston tarvitseman sähkönsiirtoyhteyden ympäristövaikutusten tarkastelualueella sellaisella etäisyydellä sähkönsiirtoyhteyden linjauksesta, että on perusteltua tarkastella alueisiin kohdistuvien haitallisten vaikutusten riskiä ja potentiaalista merkittävyyttä:

- Kirvesaapa (FI1300505)
- Musta-aapa (FI1300507)
- Ii-joen suisto (FI1100601)
- Nikkilänaapa (FI1301605)
- Tuuliaapa - Iso Heposuo (FI1101402)
- Simojoki (FI1301613)
- Kiiminkijoki (FI1101202)
- Pilpasuo (FI1103001)

Muut Natura 2000 –alueet YVA-menettelyn tarkastelualueella sijaitsevat niin kaukana alustavista sähkönsiirtoyhteyden reittilinjauksista, ettei niihin voi kohdistua kaapelista tai ilmajohdosta aiheutuvia haitallisia ympäristövaikutuksia.

3 MENETELMÄKUVAUS

wpd finland Oy:n Suurhiekan alueelle suunnitteleman merituulipuiston ja tämän tarvitseman sähkönsiirtoyhteyden potentiaalisia vaikutuksia Natura 2000 –alueisiin on tarkasteltu ja varsinaisen luonnonsuojelulain mukaisen Natura-arvioinnin tarvetta on arvioitu selvittämällä mahdollisia Natura 2000 -alueiden suojelun perustana oleviin tekijöihin kohdistuvia vaikutusmekanismeja, ja arvioimalla suojelun perustana oleviin tekijöihin kohdistuvien, hankkeesta yksin tai yhdessä muiden hankkeiden kanssa aiheutuvien heikentävien vaikutusten potentiaalista merkittävyyttä ja todennäköisyyttä.

Natura 2000 –alueiden luontoarvoja joita on tarkasteltu ovat:

- SCI-alueilla luontodirektiivin liitteen I luontotyyppinä,
- SCI-alueilla luontodirektiivin liitteen II lajeina,
- SPA-alueilla lintudirektiivin liitteen I lintulajeina,
- SPA-alueilla lintudirektiivin 4.2. artiklassa tarkoitettuja muuttolintuja.

Tarveharkinnan arviointi on kohdistettu ainoastaan näihin Natura-alueiden tietolomakkeissa mainittuihin luontotyyppihin tai lajeihin. Mikäli johonkin Natura 2000 –alueen suojelun perustana olevaan lajiin tai luontotyyppiin kohdistuu arviolta todennäköinen ja merkittävä heikentävä vaikutus, kyseisen Natura-alueen kokonaisuus huomioon ottaen, ylittyy varsinaisen luonnonsuojelulain mukaisen Natura-arvioinnin kynnys ja Natura-arviointi tulee suorittaa kyseisen Natura 2000 -alueen osalta.

Tarveharkinnassa on otettu huomioon ympäristöhallinnon ohjeistus Natura-arvioinnin suoritustavasta mm. vaikutuksen heikentävyyden, merkittävyyden, ja todennäköisyyden arvioinnin osalta tarvearvioinnissa tarvittavalla tasolla (<http://www.ymparisto.fi/download.asp?contentid=8189&lan=fi>).

Tarveharkinta on suoritettu olemassa olevan aineiston perusteella. Maastokäyntejä ei ole tehty.

4 NATURA-ARVIOINNIN TARVEHARKINTA

4.1 Kirvesaapa (FI1300505)

Keminmaa

Kirvesaapa kuuluu Pohjois-Pohjanmaan aapasoihin. Kirvesaapa on sisällytetty Natura 2000 –verkostoon luontodirektiivin perusteella (SCI-alue) ja lintudirektiivin perusteella (SPA-alue). Natura-verkostoon sisällyttämisen perustana ovat seuraavat luontoarvot:

Luontodirektiivin luontotyypit:

- Humuspitoiset lammet ja järvet – muodostaa 5 % alueen pinta-alasta
- Letot – muodostaa 10 % alueen pinta-alasta
- Aapasuot (priorisoitu luontotyyppi) – muodostaa 65 % alueen pinta-alasta
- Puustoiset suot (priorisoitu luontotyyppi) – muodostaa 20 % alueen pinta-alasta

Lintudirektiivin liitteen I linnut:

- helmipöllö
- hiiripöllö
- kalasääski

- kuikka
- kurki
- lapinpöllö
- laulujoutsen
- liro
- metso
- punakuiri
- pyy
- sinisuohaukka
- suokukko
- suopöllö
- uivelo

Tarveharkinta

Voimajohtoreitti kiertää Kirvesaavan tämän kaakkois- ja itäpuolella lähimmillään 1,8 kilometrin etäisyydellä. Ympäröivä alue on metsäinen, joten voimajohdon ja suon välille jää osittain metsäinen kaistale.

Koska suolle ei rakenneta tai mennä rakentamisen yhteydessä, ja koska voimajohtorakentaminen ei muuta alueen vesitasapainoa tavalla joka voisi aiheuttaa merkittäviä suolle ulottuvia vaikutuksia, ei luontodirektiivin luontotyypeihin kohdistuvia haitallisia vaikutuksia voida olettaa syntyvän. Voimajohdon sijoittuminen vajaan kahden kilometrin päähän Natura-alueesta varmistaa sen, ettei Natura-alueen suojelun perustana olevien lintujen törmäyksiä johtoihin ole odotettavissa.

Edellä esitetyn perusteella luonnonsuojelulain 65 §:n mukainen Natura-arviointi **ei ole tarpeen**.

4.2 Musta-aapa (FI1300507)

Keminmaa, Simo

Musta-aapa on merkittävä eteläisen Perä-Pohjolan aapasuo. Musta-aapa on sisällytetty Natura 2000 –verkostoon luontodirektiivin perusteella (SCI-alue). Natura-verkostoon sisällyttämisen perustana ovat seuraavat luontoarvot:

Luontodirektiivin luontotyypit:

- Humuspitoiset lammet ja järvet – muodostaa 3 % alueen pinta-alasta
- Aapasuot (priorisoitu luontotyyppi) – muodostaa 70 % alueen pinta-alasta
- Puustoiset suot (priorisoitu luontotyyppi) – muodostaa 27 % alueen pinta-alasta

Tarveharkinta

Voimajohtoreitti kiertää Musta-aavan 700 – 800 metrin päässä etelässä. Väliin jää vaihtelevaan suo- ja metsämaastoa.

Koska suolle ei rakenneta tai mennä rakentamisen yhteydessä, ja koska voimajohtorakentaminen ei muuta alueen vesitasapainoa tavalla joka voisi aiheuttaa merkittäviä

suolle ulottuvia vaikutuksia, ei luontodirektiivin luontotyyppeihin kohdistuvia haitallisia vaikutuksia voida olettaa syntyvän.

Edellä esitetyn perusteella luonnonsuojelulain 65 §:n mukainen Natura-arviointi **ei ole tarpeen.**

4.3 Ii-joen suisto (FI1100601)

Ii

Ii-joen suisto on sisällytetty Natura 2000 –verkostoon luontodirektiivin perusteella (SCI-alue). Natura-verkoston sisällyttämisen perustana ovat seuraavat luontoarvot:

Luontodirektiivin luontotyypit:

- Vedenalaiset hiekkasärkät – muodostaa 13 % alueen pinta-alasta
- Jokisuistot – muodostaa 40 % alueen pinta-alasta
- Rannikon laguunit (priorisoitu luontotyyppi) – muodostaa 5 % alueen pinta-alasta
- Kivikkoisten rantojen monivuotinen kasvillisuus – muodostaa alle 1 % alueen pinta-alasta
- Itämeren boreaaliset rantaniityt (priorisoitu luontotyyppi) – muodostaa 5 % alueen pinta-alasta
- Itämeren boreaaliset hiekkarannat, joilla on monivuotista ruohovartista kasvillisuutta – muodostaa 1 % alueen pinta-alasta
- Fennoskandian runsaslajiset kuivat ja tuoreet niityt (priorisoitu luontotyyppi) – muodostaa alle 1 % alueen pinta-alasta
- Pohjoiset, boreaaliset tulvaniityt – muodostaa 1 % alueen pinta-alasta
- Maankohoamisrannikon primäärisuknessiovaiheiden luonnontilaiset metsät (priorisoitu luontotyyppi) – muodostaa 12 % alueen pinta-alasta
- Fennoskandian hakamaat ja kaskilaitumet – muodostaa alle 1 % alueen pinta-alasta
- Fennoskandian metsäluhdat (priorisoitu luontotyyppi) – muodostaa alle 1 % alueen pinta-alasta
- *Alnus glutinosa* ja *Fraxinus excelsior* –tulvametsät – muodostaa 1 % alueen pinta-alasta

Luontodirektiivin liitteen II lajit:

- saukko
- lietetatar

Lintudirektiivin liitteen I lajit:

- ampuhaukka
- helmipöllö
- kalatiira
- kurki
- lapintiira
- laulujoutsen
- liro
- mehiläishaukka
- pikkulepinkäinen
- pikkutiira

- pohjantikka
- pyy
- ruskosuohaukka
- räyskä
- sinisuohaukka
- suokukko
- suopöllö
- uivelo
- 2 uhanalaista lajia

Lintudirektiivin liitteessä I mainitsemattomat säännöllisesti esiintyvät muuttolinnut:

- isosirri
- jouhisorsa
- jänkäkurppa
- kanadanhanhi
- karikukko
- koskikara
- kuovisirri
- lapinsirri
- mustaviklo
- nuolihaukka
- pikkulokki
- pulmussirri
- punajalkaviklo
- selkälokki
- tundrakurmitsa
- tuulihaukka

Tarveharkinta

Merikaapeliyhteys saapuu rantaan länsi-luoteesta eikä reitti näin ollen missään kohta kulje lähellä Ii-joen suiston Natura-aluetta. Merikaapeli rantautuu eteläisimmässä alavaihtoehdossa (C) Natura 2000 –alueen pohjoispuolella Hiuen niemen toisella puolella, lähimmillään 400 – 500 metrin päässä Natura-alueesta. Välissä on tie ja melko runsaasti loma-asutusta. Mantereen puolella siirtoyhteys jatkuu todennäköisesti jonkin matkaa maahan kaivettavana kaapeliyhteytenä. Yksi mahdollinen sähköaseman paikka sijaitsee lähimmän tieristeyksen kohdalla noin 500 metriä Natura-alueesta. Täältä siirtoyhteys jatkuisi ilmajohtona koilliseen kauemmaksi Natura-alueesta. Sähköasemapaikan ja Natura-alueen välissä on metsää ja jonkin verran loma-asutusta.

Koska merikaapeliyhteys ei kulje lähellä Natura-aluetta, kaapeliyhteyden rantautumiskohta sijaitsee kilometrin mittaisen niemen toisella puolella, ja koska Natura-alueen ja sähkönsiirtoyhteyden välissä on runsaasti loma-asutusta, ei voida olettaa että Natura-alueelle ulottuisi kaapelin kaivamisesta pohjaan aiheutuvaa samenumista tai rakentamisvaiheessa alueen linnustoa ja muuta lajistoa merkittäväällä tavalla häiritsevää melua. Erityisesti johtoreitin metsäraivaukset ja mahdollisen sähköaseman rakentaminen voivat aiheuttaa Natura-alueella kuuluvaa melua, mutta tämä melu on tilapäistä ja etäisyyden ansiosta melko heikkoa.

Voimajohto sijaitsisi keskellä metsää niin kaukana Natura-alueesta, että lintujen törmäysriski on erittäin pieni.

Kaapeliyhteyden sähkömagneettisen kentän vaikutukset ulottuvat korkeintaan muutaman metrin päähän eikä tällä kentällä näin ollen tulisi olemaan minkäänlaisia vaikutuksia Natura 2000 –alueeseen.

Edellä esitetyn perusteella luonnonsuojelulain 65 §:n mukainen Natura-arviointi **ei ole tarpeen**.

4.4 Nikkilänaapa (FI1301605)

Simo

Nikkilänaapa edustaa tyypiltään Peräpohjolan aapasointa. Nikkilänaapa on sisällytetty Natura 2000 –verkostoon luontodirektiivin perusteella (SCI-alue). Natura-verkoston sisällyttämisen perustana ovat seuraavat luontoarvot:

Luontodirektiivin luontotyypit:

- Letot – muodostaa 4 % alueen pinta-alasta
- Aapasuot (priorisoitu luontotyyppi) – muodostaa 94 % alueen pinta-alasta

Tarveharkinta

Voimajohtoreitti ylittää yhdessä alavaihtoehdossa olemassa olevaa voimajohtoa seurailleen Nikkilänaavan Natura-alueen. Toisessa alavaihtoehdossa voimajohtoreitti kiertää Natura-alueen pohjoisessa niin, että reitti kulkee aivan Natura-alueen pohjoisimman osan vieritse.

Koska Natura-alue ylitetään yhdessä alavaihtoehdossa, on selvää että suolle joudutaan pystyttämään voimajohtopylväitä. Näille pylväille on rakennettava kunnolliset perustukset. Rakentamis- ja pystytystoimenpiteillä voi olla vaikutuksia alueella esiintyviin luontodirektiivin luontotyyppisiin. Edellä esitetyn perusteella luonnonsuojelulain 65 §:n mukainen Natura-arviointi **on tarpeen**.

4.5 Tuuliaapa - Iso Heposuo (FI1101402)

Kuivaniemi

Tuuliaapa – Iso Heposuo on sisällytetty Natura 2000 –verkostoon luontodirektiivin perusteella (SCI-alue) ja lintudirektiivin perusteella (SPA-alue). Natura-verkoston sisällyttämisen perustana ovat seuraavat luontoarvot:

Luontodirektiivin luontotyypit:

- Humuspitoiset lammet ja järvet - muodostaa 5 % alueen pinta-alasta
- Keidassuot (priorisoitu luontotyyppi) – muodostaa 45 % alueen pinta-alasta
- Aapasuot (priorisoitu luontotyyppi) – muodostaa 40 % alueen pinta-alasta
- Boreaaliset luonnonmetsät (priorisoitu luontotyyppi) – muodostaa 5 % alueen pinta-alasta

Lintudirektiivin liitteen I lajit:

- ampuhaukka
- hiiripöllö
- kapustarinta
- kuikka
- kurki
- laulujoutsen
- liro
- sinisuohaukka
- suokukko
- uhanalainen laji

Tarveharkinta

Voimajohtoreitti ylittää yhdessä alavaihtoehdossa olemassa olevaa voimajohtoa seurailen Tuuliaavan – Iso Heposuon Natura-alueen koillisreunan. Toisessa alavaihtoehdossa voimajohtoreitti kiertää Natura-alueen koillisessa noin 600 metrin etäisyydellä.

Koska Natura-alue ylitetään lyhyellä matkalla yhdessä alavaihtoehdossa, on mahdollista että suolle joudutaan pystyttämään voimajohtopylväitä. Näille pylväille on rakennettava kunnolliset perustukset. Rakentamis- ja pystytystoimenpiteillä voi olla vaikutuksia alueella esiintyviin luontodirektiivin luontotyyppeihin ja lintudirektiivin lajeihin.

Johtoalueen leveneminen ja johtojen lukumäärän lisääntyminen yhdessä alavaihtoehdossa voi lisätä alueella pesivien ja oleskelevien lintujen törmäysriskiä. Erityisesti on olemassa riski, että isot raskaat linnut kuten laulujoutsen, joka pesii alueella, voivat törmätä johtoihin.

Edellä esitetyn perusteella luonnonsuojelulain 65 §:n mukainen Natura-arviointi **on tarpeen**.

4.6 Simojoki (FI1301613)

Simo, Ranua

Simojoki on sisällytetty Natura 2000 –verkostoon luontodirektiivin perusteella (SCI-alue). Natura-verkostoon sisällyttämisen perustana ovat seuraavat luontoarvot:

Luontodirektiivin luontotyypit:

- Fennoskandian luonnontilaiset jokireitit – muodostaa 100 % alueen pinta-alasta

Luontodirektiivin liitteen II lajit:

- kirjojokikorento
- jokihelmisimpukka

Tarveharkinta

Voimajohtoreitti ylittää Simojoen Natura-alueen olemassa olevan voimajohdon vieressä ilmajohtona. Jokiuomaan ei kosketa rakentamisen aikana, eikä voimajohdoilla näin ollen tule olemaan vaikutuksia Natura-alueella esiintyvään luontodirektiivin luontotyyppiin tai luontodirektiivin lajeihin.

Edellä esitetyn perusteella luonnonsuojelulain 65 §:n mukainen Natura-arviointi **ei ole tarpeen**.

4.7 Kiiminkijoki (FI1101202)

Haukipudas, Kiiminki, Utajärvi, Ylikiiminki, Puolanka

Kiiminkijoki on sisällytetty Natura 2000 –verkostoon luontodirektiivin perusteella (SCI-alue). Natura-verkoston sisällyttämisen perustana ovat seuraavat luontoarvot:

Luontodirektiivin luontotyypit:

- Humuspitoiset lammet ja järvet – muodostaa 1 % alueen pinta-alasta
- Fennoskandian luonnontilaiset jokireitit – muodostaa 80 % alueen pinta-alasta
- Pikkujoet ja purot – muodostaa 10 % alueen pinta-alasta

Luontodirektiivin liitteen II lajit:

- nahkiainen

Tarveharkinta

Voimajohtoreitti ylittää Kiiminkijoen Natura-alueen olemassa olevan voimajohdon vieressä ilmajohtona. Jokiuomaan ei kosketa rakentamisen aikana, eikä voimajohdoilla näin ollen tule olemaan vaikutuksia Natura-alueella esiintyviin luontodirektiivin luontotyyppeihin tai luontodirektiivin lajiin.

Edellä esitetyn perusteella luonnonsuojelulain 65 §:n mukainen Natura-arviointi **ei ole tarpeen**.

4.8 Pilpasuo (FI1103001)

Oulu, Oulunsalo

Pilpasuo on sisällytetty Natura 2000 –verkostoon luontodirektiivin perusteella (SCI-alue). Natura-verkoston sisällyttämisen perustana ovat seuraavat luontoarvot:

Luontodirektiivin luontotyypit:

- Humuspitoiset lammet ja järvet – muodostaa alle 1 % alueen pinta-alasta
- Vaihtumissuot ja rantasuot – muodostaa 57 % alueen pinta-alasta
- Fennoskandian lähteet ja lähdesuot – muodostaa alle 1 % alueen pinta-alasta
- Puustoiset suot (priorisoitu luontotyyppi) – muodostaa 19 % alueen pinta-alasta

Luontodirektiivin liitteen II lajit:

- lapinleinikki

Tarveharkinta

Voimajohtoreitti koskettaa seuratessaan olemassa olevaa voimajohtoa tämän itäpuolella Pilpasuon Natura-alueen luoteisinta osaa.

Johtoalueen leventäminen raivaamalla puustoa voi vaikuttaa paikallisesti vesitasapainoon. Koska puustoa raivattaisiin myös aivan Natura-alueen tuntumassa, on mahdollista että toimenpiteillä voisi olla paikallisia vaikutuksia alueella esiintyviin luontodirektiivin luontotyyppeihin ja lapinleinikkiin mikäli tämä sattuu kasvamaan juuri tässä kohtaa. Johtopylväät voitaneen sijoittaa niin, ettei niitä jouduta pystyttämään Natura-alueelle.

Edellä esitetyn perusteella luonnonsuojelulain 65 §:n mukainen Natura-arviointi **on tarpeen**.